Vastaanottaja
Valorem Energies Finland Oy

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
22.8.2025

Teuvan Paulakankaan tuulivoimahanke

Rääsynluoman kalastoselvitys 2024

RAMBØLL Bright ideas. Sustainable change.

Teuvan Paulakankaan tuulivoimahanke

Rääsynluoman kalastoselvitys 2024

Projekti	**Rääsynluoman kalastoselvitys**
Projekti nro	**1510062560–021**
Vastaanottaja	**Valorem Energies Finland Oy**
Asiakirjatyyppi	**Raportti**
Päivämäärä	**22.8.2025**
Laatija	**Launo Pulli**
Tarkastaja	**Teemu Roikonen**
Hyväksyjä	**Ville Yli-Teevahainen**

Ramboll
PL 25
Itsehallintokuja 3
02601 ESPOO

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
https://www.ramboll.com/fi-fi/

Sisältö

1. Työn tausta ja menetelmäkuvaus 2
2. Tulokset ja tulosten tarkastelu 4
3. Yhteenveto ja johtopäätökset 8
4. Kirjallisuus 8

1. Työn tausta ja menetelmäkuvaus

Valorem Energies Finland Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Teuvan Paulakankaan alueelle. Hankealue sijaitsee Horonkylän eteläpuolella noin 5 kilometriä Teuvan keskustasta luoteeseen rajautuen länsireunaltaan Närpiön kaupungin rajaan. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on Paulakankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta annetussa lausunnossaan 8.12.2023 edellyttänyt sähkökoekalastusta Rääsynluomaan.

Kalaston selvittämiseksi Ramboll Finland Oy toteutti sähkökoekalastuksia Rääsynluomassa kolmella koealalla, joista kaksi sijoittui ylävirtaan suhteessa suunniteltuun sähkönsiirtokaapeliin, ja yksi koeala suunnitellun sähkönsiirtokaapelin alapuoliselle uomaosuudelle. Kalastoselvitysten tavoitteena oli selvittää erityisesti taimenen ja mahdollisen muun uhanalaisen tai huomionarvoisen kalaston esiintymistä Rääsynluomassa.

Sähkökoekalastukset toteutettiin 14.-15.8.2024 akkukäyttöistä kannettavaa sähkökalastuslaitetta (Hans Grassl IG200/2) käyttäen. Koealojen sijainnit on esitetty kartalla (Kuva 1). Sähkökoekalastusaloiksi valittiin alkukartoituksen perusteella sellaiset virtapaikat, jotka voisivat parhaiten soveltua taimenen ja muun virtavesikalaston elinympäristöksi. Kalastukset tehtiin koko uoman leveydeltä alavirrasta ylävirtaan päin edeten standardin SFS-EN 14011 mukaisesti.

Kalastuksessa käytettiin yhden poistopyynnin menetelmää jokaisella koealalla. Sähkökoekalastusten yhteydessä koealojen virtausnopeus arvioitiin keskimääräiseksi (0,2–0,7 m/s) tai hitaaksi (<0,2 m/s), ja veden lämpötila vaihteli välillä 13,8–14,9 °C. Vesitilanne uomassa oli normaalin alarajoilla, ja vesisyvyydet sopivia sähkökoekalastusten toteuttamiseen. Sää oli koekalastusten aikaan 14.8. aurinkoinen ja 15.8. pilvipoutainen, ja ilman lämpötila molempina päivinä 20–23 °C.

Kaikki saaliskalat mitattiin millimetrin tarkkuudella ja punnittiin gramman tarkkuudella. Kun koekalastus oli tehty, kalat vapautettiin takaisin puroon. Sähkökoekalastuksen tulokset on tallennettu ympäristöhallinnon koekalastusrekisteriin.

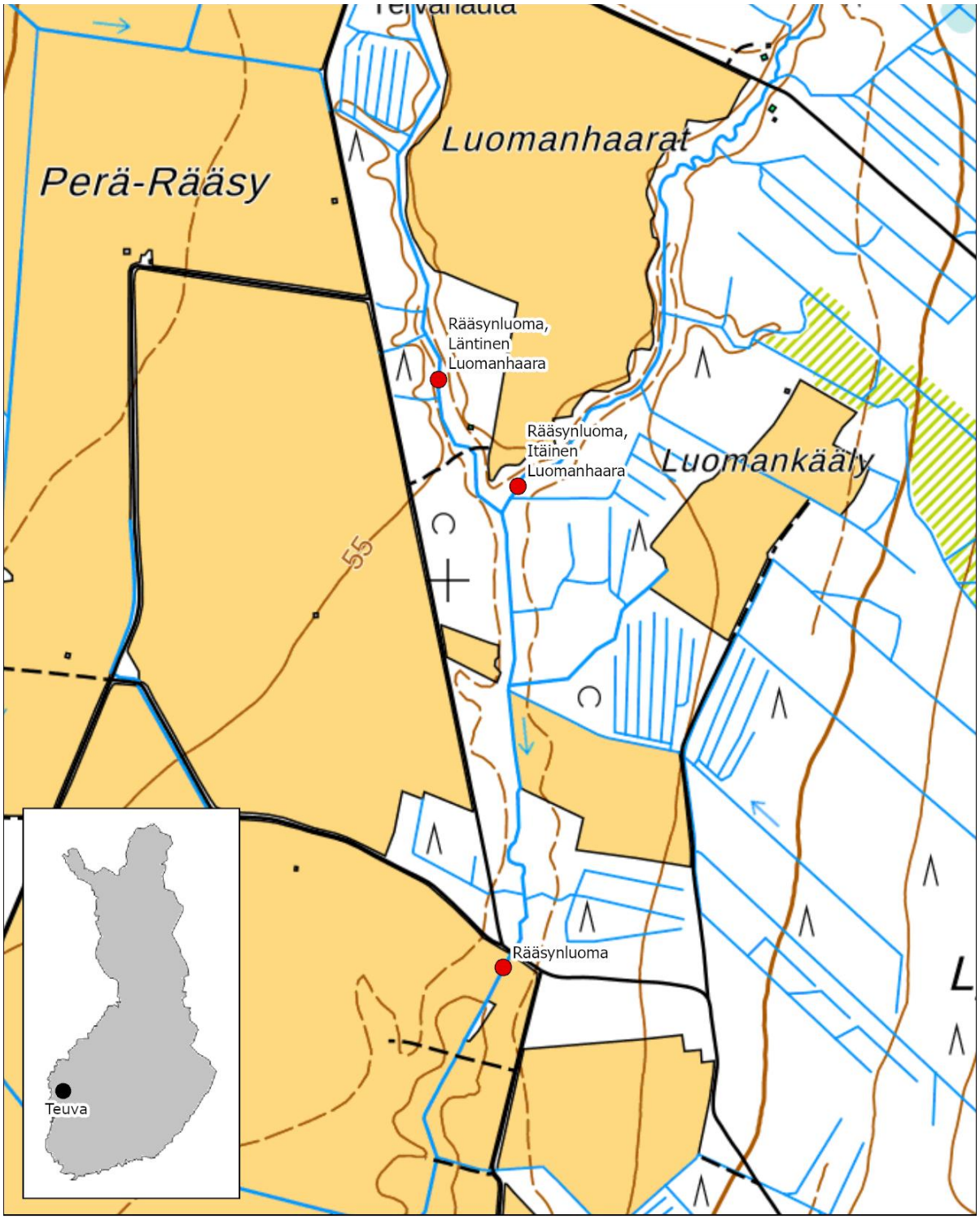

Kuva 1. Koealojen koordinaatit ja sijainti Rääsynluomassa sekä Teuvan kunta sijaintikartalla.

2. Tulokset ja tulosten tarkastelu

Rääsynluoman koekalastussaalis koostui kivisimpuista ja kivennuoliaisista (Taulukko 1, Taulukko 2, Kuva 2), eikä saaliissa havaittu yhdelläkään koealalla taimenta tai muita uhanalaisia lajeja. Habitaattikartoituksen perusteella Rääsynluomassa on virtaus- ja varjostusolosuhteiden puolesta taimenelle soveltuvia elinympäristöjä. Uoman pohjamateriaali koostuu kuitenkin pääasiassa hienojakoisesta aineksesta varsinkin itäisen Luomanhaaran alueella. Paikoitellen joukossa on myös karkeampaa kivimateriaalia, mutta varsinaisia taimenen lisääntymiseen soveltuvia soraikkoja ei kuitenkaan havaittu. Koealoista otettuja valokuvia on esitetty kuvissa 3–7.

Taulukko 1. Sähkökoekalastusten saalistiedot.

Sähkökalastusalan nimi	Pyynti-päivämäärä	Sähkökalastus-kertojen lkm	Koealan pinta-ala (m²)	Laji	1. pyyntikerran saalis (kpl)	yksilötiheys (kpl/100m²)	keski-paino (g)
Rääsynluoma	14.08.2024	1	90	Kivennuoliainen	5	5,56	3,8
Rääsynluoma	14.08.2024	1	90	Kivisimppu	1	1,11	1
Rääsynluoma, Itäinen Luomanhaara	15.08.2024	1	128	Kivennuoliainen	2	1,56	
Rääsynluoma, Läntinen Luomanhaara	14.08.2024	1	30	*ei saalista*	0	0	

Taulukko 2. Sähkökoekalastussaaliin yksilömittaukset.

Sähkökalastusalan nimi	Laji	Pituus	Paino	Pyyntipäivämäärä
Rääsynluoma	Kivennuoliainen	84	4	14.08.2024
Rääsynluoma	Kivennuoliainen	100	12	14.08.2024
Rääsynluoma	Kivennuoliainen	46	1	14.08.2024
Rääsynluoma	Kivennuoliainen	48	1	14.08.2024
Rääsynluoma	Kivennuoliainen	46	1	14.08.2024
Rääsynluoma	Kivisimppu	21	1	14.08.2024
Rääsynluoma, Itäinen Luomanhaara	Kivennuoliainen	52		15.08.2024
Rääsynluoma, Itäinen Luomanhaara	Kivennuoliainen	31		15.08.2024

Kuva 2. Rääsynluoman koealalta saaliiksi saatu kivennuoliainen.

Kuva 3. Rääsynluoman läntisen Luomanhaaran koekalastusalan aloituspaikka kuvattuna ylävirtaan 14.8.2024.

Kuva 4. Rääsynluoman itäisen Luomanhaaran koekalastusalan aloituspaikka kuvattuna ylävirtaan 15.8.2024.

Kuva 5. Rääsynluoman itäisen Luomanhaaran koekalastusalaa kuvattuna ylävirtaan 15.8.2024.

Kuva 6. Rääsynluoman koealan aloituspaikka kuvattuna ylävirran suuntaan 14.8.2024.

Kuva 7. Rääsynluoman koealan yläosa kuvattuna Teirilänties sillan yläpuoliselta osuudelta ylävirran suuntaan 14.8.2024.

3. Yhteenveto ja johtopäätökset

Pohjanmaan happamille sulfaattimaille tai turvetuotantoalueiden alapuolisille vesialueille sijoittuvissa virtavesissä veden happamuus saattaa paikoittain muodostua esteeksi taimenen lisääntymiselle, sillä laji on verrattain herkkä veden happamuudelle (Eloranta, A. 2010). Ympäristöhallinnon avoimiin tietojärjestelmiin on kirjattu vesinäytteiden tuloksia vain yhdeltä näytepisteeltä Rääsynluoman alaosasta, n. 1 km ylävirtaan Teuvanjoen yhtymäkohdasta. Näytepiste on n. 3 km etäisyydellä lähimmästä Rääsynluoman sähkökalastuspaikasta. Vesinäytteitä on otettu yhteensä 6 kpl, joista ensimmäinen vuonna 1975, seuraavat kaksi vuonna 1991 ja viimeisimmät kolme näytettä vuonna 2002. Tällä aikavälillä näytteiden pH vaihteli välillä 6,2–7,9 (ka 7,05), joka on taimenelle ja yleisesti tyypilliselle virtavesikalastolle suotuisa taso. Happipitoisuutta on mitattu vain elokuussa 1975 (8,8 mg/l) ja 2002 (8,3 mg/l), jolloin pitoisuudet olivat kalastolle suotuisia. (Ympäristöhallinnon tietojärjestelmät 2024.)

Vesinäytteenoton ajallinen kattavuus on hyvin puutteellinen, mutta vesinäytteiden suuntaa antavien tulosten perusteella ei ole viitteitä siitä, että taimenen puuttuminen lajistosta selittyisi esimerkiksi veden happamuudella tai happikadolla. Ylempänä Teuvanjoen vesistöketjussa on havaittu sähkökoekalastuksissa taimenia kolmelta koealalta Riipinluomasta, Teuvanjoesta ja Tiukanjoesta (Koekalastusrekisteri 2024), jotka sijaitsevat yli 12 kilometrin päässä Rääsynluoman suulta Teuvanjokea ylävirtaan. Taimenen puuttuminen lajistosta selittynee Rääsynluoman yleisillä ympäristöoloilla. Rääsynluoma laskee sähkökoekalastusalojen alapuolisen, noin 3–4 km osuuden Teuvanjokeen pitkälti peltojen keskellä, eikä siten todennäköisesti houkuttele taimenia nousemaan Rääsynluoman latvaosiin.

4. Kirjallisuus

Eloranta, A. 2010. Virtavesien kunnostus. Kalatalouden keskusliitto. Julkaisu nro 165. ISBN 978-952-9614-87-5

Koekalastusrekisteri 2024. Sähkökoekalastus. Viitattu 22.8.2024 <https://wwwp2.ymparisto.fi/koekalastus_sahko/Default.aspx>

Ympäristöhallinnon tietojärjestelmät 2024. Viitattu 22.8.2024 <www.syke.fi/avointieto>